

Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Mentoringová kuchařka

Každý člověk se celý život učí. Některým jde učení lépe, jiným hůře. Někteří jsou cílevědomí, jiní nechávají věci náhodě. Mentoringový program je určen především těm, kteří věří, že náhoda přeje připraveným.

Co je to mentoring?

Mentoring je vlastně nesmírně starou, dalo by se říct prvotní formou učení. Je založen na vztahu dvou osob - starší a mladší. Zatímco starší, „**mentor**“, předává své zkušenosti, kontakty, či pracovní grify, mladší („**mentorovaný**“, „učně“) bedlivě pozoruje, plní drobné pracovní úkoly a především se učí. Celý proces může probíhat na různých místech, ideální je však pracoviště mentora, s nímž se mentorovaný („učně“) seznamuje. Do vztahu mezi mentorem a mentorovaným mohou vstupovat ještě třetí osoby, „**garanti**“. Na jedné straně Přírodovědecká fakulta UK, která učně doporučuje, na straně druhé například HR oddělení příslušné firmy.

Pro mentory v mentoringovém programu

organizovaném Přírodovědeckou fakultou UK platí následující pravidla:

- ❖ Mentorem se může stát každý, kdo nabyl jistých pracovních zkušeností, dosáhl jisté pozice a má chuť své zkušenosti předávat motivovaným studentům. Před započítím procesu by si měl mentor sám dobře ujasnit své vlastní motivace.
- ❖ Mentorem nemusí být nezbytně absolvent Přírodovědecké fakulty UK, ale kdokoliv, kdo je ochoten věnovat jejím absolventům čas.
- ❖ Oblasti, v nichž se mentoring pohybuje, nemusí být nutně nezbytně totožné s obory studovanými na PŘF UK. Student může například získávat zkušenosti v oblasti managementu či řízení lidí.
- ❖ Mentor má právo vybírat si svého studenta („mentee“, česky též „učně“) podle svého vlastního uvážení na základě získaného životopisu a ústního pohovoru. Kontakty na kandidáty na pozici „učně“ získává prostřednictvím Alumni klubu PŘF UK.
- ❖ „Učni“ se rekrutují z řad současných studentů PŘF UK všech oborů a stupňů. Požadavky na obor a vzdělání vycházejí ze strany mentora.
- ❖ Mentor může svou pozici mentora kdykoliv opustit.
- ❖ Vztah mezi mentorem a mentorovaným se uzavírá na určitou dobu, konkrétně na období mezi březnem a srpnem. Rozsah spolupráce závisí na dohodě a je specifikován ve smlouvě, neměl by být menší než dvě hodiny týdně. Mentor zadává svému učni úkoly, které musí plnit. Při neplnění závazků specifikovaných ve smlouvě může být vztah obou kdykoliv rozvázán.
- ❖ Na konci vztahu vyplňuje mentor i mentorovaný evaluační dotazník, který slouží pouze jako zpětná vazba pro další rozvoj mentoringového programu PŘF UK a nebude nikde publikován.

Kdo je ideálním mentorem?

Ten, kdo něco umí, kdo dosáhl jistého společenského postavení a je ostatními lidmi ctěn a respektován. Pokud má takový člověk navíc chuť předávat své nabyté schopnosti ostatním a přispívat tak nejen k rozvoji sebe či své firmy, ale v důsledku i celé společnosti, pak je na pozici mentora ideálním kandidátem.

Kdo je ideálním „učněm“?

Ten, kdo se nespolehá na náhodu, touží vyniknout, ale zároveň mu nechybí pokora a respekt před autoritou.

Čím se mentoring liší od odborné stáže?

Pracovní stáže, zejména ve světě vysokého školství, jsou zaměřeny v první řadě na odborný trénink. Stážista je de facto zapojen do odborného provozu pracoviště, kde je jeho cílem osvojit si dovednosti, k jejichž plnění je jeho odborný personál vyškolen. Stáž pochopitelně nemusí probíhat jen v prostředí odborného pracoviště, ale také například v průmyslovém provozu. Během **mentoringu** je kladen menší důraz na osvojování techniky, ale spíše na předávání nabytých životních i pracovních zkušeností. Mentoring se proto může odehrávat i mimo prostory pracoviště - například v kavárně či dokonce doma.

Způsoby mentorování

Stínování - stínování není nic jiného, než název pro přítomnost mentorovaného v blízkosti mentora. Mentorovaný pozoruje svého učitele při práci, účastní se pracovních schůzek, porad, je s ním zkrátka všude, kam jej mentor pustí.

Zapojení do projektů - mentorovaný dostává od mentora drobné úkoly, které plní a procvičuje si tak způsob fungování ve firmě či instituci.

Styly mentoringu

Autoritativní - příkazy, informace, konfrontace.

Facilitativní - katarze, katalýza, podpora

Jak mentoring probíhá?

Průběh a konkrétní náplň spolupráce mezi mentorem a „učněm“ není dána ničím jiným, než potřebami a představami mentora a individuální „chemií“ mezi oběma. Pro úspěch procesu je pro dvojici klíčové nastavit si hned od začátku realistická očekávání. Aby však byla spolupráce skutečně efektivní, musí se odehrávat v rámci jednoznačně stanovených mantinelů. Mentor a mentorovaný by se měli scházet alespoň jednou za 14 dní po dobu průběhu mentoringu, tedy v době mezi březnem a srpnem. Všechny nároky jsou specifikovány smlouvou.

Fáze mentoringového vztahu

1. **Příprava** - mentor i mentorovaný si ujasňují své cíle, motivace a možnosti, s nimiž hodlají do vztahu vstupovat
2. **Ladění** - mentor a mentorovaný se poznávají, odhalují své jedinečné vlastnosti
3. **Nabídka témat** - mentor předkládá mentorovanému témata, která se mohou stát základem pro jejich spolupráci
4. **Nastavení cílů** - na základě nabídky témat si dvojice stanovuje společné cíle, které hodlají naplnit, pro předcházení budoucím nedorozuměním je důležité se na těchto cílech explicitně shodnout. Důležité klást důraz na především na cíle dlouhodobé a také na výstupy, které má spolupráce mít.
5. **“Vaření”** - fáze zkonkrétňování cílů
6. **Akce** - mentorovaný je veden k praktickému uskutečňování vytýčených cílů
7. **Vyhodnocení** - zpětná vazba mezi mentorem a mentorovaným, zpětná vazba vůči Přírodovědecké fakultě UK - vyplnění evaluačního dotazníku

Na co si dát pozor?

Mentoringový vztah má kromě velké řady výhod také řadu úskalí.

Nastavte si jednoznačná pravidla i sankce za nedodržování pro:

- ❖ míru nadřizenosti a podřízenosti

- ❖ délku a formu spolupráce
- ❖ frekvenci kontaktů
- ❖ zacházení s důvěrnými informacemi

Stanovte si, zda budete ve spolupráci pokračovat i po skončení spolupráce ohraničené smlouvou. Pakliže ano, je důležité o tom uvědomit garanta.

Jak je mentoring smluvně zajištěn?

Konkrétní povinnosti mentorovaného se specifikují prostřednictvím trilaterální smlouvy mezi Přírodovědeckou fakultou UK, mentorem a mentorovaným. Smlouva stanovuje především délku mentoringového vztahu, jeho konkrétní náplň může být ve smlouvě výslovně určena.

Harmonogram mentoringového programu PŘF UK na kalendářní roky 2014/2015:

září – prosinec 2014 - registrování nových mentorů

leden 2015 - seznámení studentů i mentorů s nabídkou, mentoři si vybírají z nabídky vhodných kandidátů

únor 2015 - pohovory mentorů s kandidáty

březen – srpen 2015 - průběh spolupráce mentora se studentem

září 2015 - evaluace spolupráce, zahájení nového ročníku

Formulář pro přihlášení do mentoringového programu:

Pro mentory: <http://1url.cz/RdNt>

Pro studenty: <http://1url.cz/24HS>

Podrobnosti o mentoring(k)u je možné nalézt v publikaci:

„Mentorink - forma podpory nové generace“ autorského kolektivu Marty Anny Petrášové, Ilony Prausové a Zdeňka Štěpánka. Kniha vyšla v roce 2014 v nakladatelství Portál.

Kontakt:

Mgr. Michal Andrle, Ph.D.

Oddělení vnějších vztahů PŘF UK

michal.andrle@natur.cuni.cz

www.natur.cuni.cz/fakulta/absolventi